

Система роботи соціального педагога по формуванню безпечної поведінки здобувачів освіти

Брайченко Т.В., методист
навчально-методичного центру
психологічної служби

План

- 09.45 – 10.00 Реєстрація учасників, інструктаж по використанню інтернет-платформи.
- 10.00 – 10.05 Вирішення організаційних питань.
- 10.05 – 11.00 Нормативні вимоги до формування безпечної поведінки здобувачів освіти.
- 11.00 – 12.20 Пріоритетні напрями роботи соціального педагога щодо формування безпечної поведінки школярів. Обмін досвідом роботи.
- 12.20 – 13.00 Заключна рефлексія: підсумки роботи.

Безпечна поведінка - це...

Безпечну поведінку

науковці визначають як систему дій або вчинків особистості, спрямованих на забезпечення оптимального рівня її захищеності у всіх сферах життєдіяльності, що характеризує загальне ставлення людини як до власної безпеки, життя і здоров'я, так і оточуючих.

Нормативні документи з питань формування безпечної поведінки здобувачів освіти.

Конвенція ООН про права дитини, Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

1. Накази Міністерства освіти і науки України:

- Наказ МОН від 22.05.2018 № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України».
- Наказ МОН від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами і службами».
- Наказ МОН від 28.12.2019 № 1646, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 р. за № 111/34394 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

2. Листи Міністерства освіти і науки України:

- Лист МОН від 27.06.2019 № 1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019-2020 н.р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок».
- Лист МОН від 24.07.2019 № 1/9-477 «Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України».
- Лист МОН від 18.07.2019 № 1/9-462 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2019-2020 н.р.».
- Лист МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480 «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству».
- Лист МОН від 30.10.2018 № 1/9-656 «Про перелік діагностичних методик щодо виявлення та протидії домашньому насильству відносно дітей».
- Лист ІМЗО щодо практичного використання навчально-методичного посібника, онлайн-курсу «Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах» від 28.12.2018 №22.1/10-6804.

Завдання по формуванню безпечної поведінки здобувачів освіти

- I. Ознайомлення дітей із загальними нормами, алгоритмами, правилами безпечної поведінки.
- II. Формування відповідального ставлення до норм і правил безпечної життєдіяльності.
- III. Формування конструктивних поглядів і переконань.
- IV. Формування спрямованості особистості.

Зміст заходів по формуванню безпечної поведінки

уявлення про небезпеки, що можуть виникати навколо та про правила поведінки у різноманітних небезпечних ситуаціях і їх попередження

оволодіння моделями безпечної поведінки: визначення небезпеки, аналіз її рівня, прийняття рішення відносно алгоритму дій та свідомі дії для відвертання небезпеки або її зменшення

удосконалення та створення безпечних моделей поведінки з урахуванням власних фізичних, психологічних можливостей, досвіду, умінь та можливостей зміни умов життєвого середовища

Напрями діяльності працівників психологічної служби:

- діагностика
- профілактика у т.ч. розвиток соціальних навичок
- корекція (для практичного психолога)
- навчальна діяльність
- консультивання
- зв'язки з громадськістю
- просвіта

діагностика – виявлення причин труднощів у навчанні, інтелектуальному розвитку, соціально-психологічній адаптації; вивчення та визначення індивідуальних особливостей динаміки розвитку особистості, потенційних можливостей в освітньому процесі, професійному самовизначенні;

Актуальні питання діагностичної роботи соціального педагога. Педагогічний вісник №3, 2019

http://oipoppp.ed-sp.net/public/pg_magazine/pdf/pv_3_2019.pdf

Профілактика, у т.ч. розвиток соціальних навичок – своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі.

Авторська програма профілактичних занять для учнів молодшого шкільного віку «Жити в злагоді із собою та іншими» Константинова Леся Миколаївна.

Авторська профілактична гра «Безпека дітей в Інтернеті» Фесун Світлана Євгенівна

корекція – усунення виявлених труднощів соціально-психічного розвитку здобувачів освіти, зниження ризиків проблем адаптації до освітнього середовища, схильності до залежностей та правопорушень, різних форм девіантної поведінки;

Наказ МОН від 28.04.2020 №551 «Про результати III етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації ***«Корекційно-розвиткові програми»***

навчальна діяльність – форма активного співробітництва, направлена на удосконалення, розвиток, формування особистості;

консультування – багатофункціональний вид індивідуальної та групової роботи, спрямований на вирішення запитів, з якими звертаються учасники освітнього процесу.

зв'язки з громадськістю – діяльність, спрямована на досягнення взаєморозуміння, співпрацю між окремими особами, колективами, соціальними групами, організаціями, державними органами управління;

просвіта – формування психологічної та соціальної компетентності учасників освітнього процесу.

Тематичні напрями формування безпечної поведінки

- ❖ *Ставлення підлітка до самого себе*
- ❖ *Стосунки з однолітками*
- ❖ *Стосунки з дорослими*
- ❖ *Безпечна поведінка в соціумі*
- ❖ *Безпечна поведінка в інтернеті*
- ❖ *Протидія торгівлі людьми*

Нормативними документами, якими необхідно керуватися при здійсненні роботи з питань попередження суїцидальних тенденцій серед учнівської молоді у закладах освіти:

- ❑ лист МОН України від 28.03.2014 №1/9-179 «Щодо профілактики суїцидальних тенденцій серед учнів»
- ❑ лист МОН України від 07.08.2015 №2/3-14-1572-15 «Щодо профілактики учинення дітьми навмисних ушкоджень».

Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації.

Вправа «Потяг»

Мета: подолання стереотипів з проблеми насильства.

Перелік імовірних сусідів по купе:

- військовий, демобілізований із лав армії;
- диск-жокей, ймовірно з грішми;
- чорношкірий турист з Африки;
- циганка середнього віку з маленькою дитиною;
- чоловік інтелігентного виду;
- багато одягнена жінка;
- бабуся, яка плете спицями;
- молодий чоловік із легким запахом алкоголю;
- уболівальник, котрий повертається з футбольного матчу;
- працівник туристичної фірми;
- мусульманин похилого віку;
- дівчина-сирота, вихованка інтернату.

Керівництво із соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки підлітків в інтернеті

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з інформатизації закладів освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» №21.1/12-Г-761 від 09.11.2017).

<https://betterinternetcentre.org/?p=64>

Вправа «Куди звернутися, якщо сталося насильство?»

Мета: ознайомити учасників з роботою і функціями служб, які можуть допомогти їм у захисті прав; навчити підлітків розробляти «свій порадник».

Таблиця «Я знаю, хто мене захистить»

Назва установи	Яку допомогу може надати	Контактні дані (тел., адреса)

КОРИСНО ЗНАТИ:

З питань домашнього насильства та отримання юридичної, психологічної, інформаційної допомоги можна звертатись до:

- ❖ Головного управління Національної поліції в Черкаській області тел. **(0472) 39-31-01, та 102** (цілодобово) - (виклик мобільної групи реагування на факт вчинення домашнього насильства);
- ❖ Черкаського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Черкаській області (вул. Пастерівська, 104) тел.: **(0472) 39-36-01** (цілодобово);
- ❖ Служби у справах дітей Черкаської міської ради (вул. Благовісна, 170) тел: **(0472)333918, 332735, 450922, 331264;**
- ❖ Черкаського міського центру соціальних служб департаменту соціальної роботи Черкаської міської ради (вул. Благовісна, 170) тел. **(0472)33-67-93, 33-67-94 та 33-09-00;**
- ❖ Національної «гарячої лінії» консультування з питань насилля **8-800-500-33-50** (дзвінки зі стаціонарних телефонів в межах України безкоштовні); на короткий номер **386** (безкоштовно з будь-яких мобільних операторів);
- ❖ Національної «гарячої лінії» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та ґендерної дискримінації **0 800 500 335 або** короткий номер з мобільного **116 123 - ЦІЛОДОБОВО!**
- ❖ Національної дитячої «гарячої лінії» **0 800 500 225 або** короткий номер з мобільного **116 111.**

Рефлексія

На аркуші паперу обведіть ліву руку. Кожен палець – це якась позиція, за якою потрібно висловити свою думку.

Великий Для мене було важливим і цікавим...

Вказівний З цього питання я отримав / отримала конкретну рекомендацію

Середній Мені було важко...
(мені не сподобалося)

Безіменний Моя оцінка психологічної атмосфери

Мізинець Для мене було недостатньо...

Дякую за увагу!

